

Cirkulärnr: 1997:71
Diariernr: 1997:1273
Handläggare: Sekreterare Ingrid Olmander van Erk
Avdsek: Kultur- och fritidssektionen
Datum: 1997-05-05
Mottagare: Kommunstyrelsen
Kulturnämnden
Kultur/fritidsnämnden
Skolstyrelsen (motsv)
Rubrik: Lag om bestämmelser om det allmänna biblioteksväsen-
det
Ersätter: 1997:64

Handläggare
Ingrid Olmander van Erk, pb

1997-05-05

Kommunstyrelsen
Kulturnämnden
Kultur/fritidsnämnden
Skolstyrelsen (motsv)
Länsförbunden

Lag om bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet

Detta cirkulär ersätter cirkulär 1997:64 då viss del av författningstexten föll bort (2 § andra stycket). Dessutom har SFS-numret korrigerats (SFS 1996:1596).

Bakgrund

År 1905 beslöt riksdagen för första gången om statsbidrag till folkbiblioteken. Generella statsbidrag utgick sedan till folkbiblioteken ända fram till 1965.

Från 1912 utgick statsbidrag även till studiecirkel- och skolbibliotek, under 1920- och 30-talen även till sjukhusbibliotek samt till vissa bibliotek inom försvaret.

År 1920 tillsattes en statlig utredning, vars förslag resulterade i 1930 års biblioteksreform. Reformen angav utformningen av statsbidragen till hela folkbiblioteksväsendet. Den viktigaste nyheten var inrättandet av ett centralbibliotek med särskilt statsbidrag, numera länsbibliotek, i varje län. 1965 kom det specialdestinerade statsbidraget att uppgå i det allmänna skatteutjämningsbidraget. Därmed upphörde också 1930 års biblioteksreform att gälla.

Under de senaste trettio åren har kravet på bibliotekslag förts fram från olika intressegrupper och organisationer.

År 1980 tillsatte den dåvarande borgerliga regeringen en kommitté med uppdrag att utreda frågor rörande folkbibliotekens verksamhet. I direktiven uttalades att frågan om bibliotekslag inte var aktuell för utredning.

Folkbiblioteksutredningen kom 1984 med sitt betänkande "Folkbibliotek i Sverige", SOU 1984:34.

År 1993 bemyndigade regeringen dåvarande kulturministern Birgit Friggebo att tillsätta en parlamentarisk utredning med uppgift att bl.a. se över och utvärdera 1974 års kulturpolitiska mål, den s.k. kulturutredningen. Frågan om bibliotekslag nämndes inte i direktiven.

Efter regeringsskiftet 1994 fick kulturutredningen tilläggsdirektiv som bl.a. innehöll ett uppdrag att lämna förslag till en bibliotekslag. Hösten 1995 presenterades utredningens förslag i betänkandet "Kulturpolitikens inriktning", SOU 1995:84. I betänkandet föreslogs att en bibliotekslag skulle inrättas.

Riksdagen beslutade den 19 december 1996 att bifalla förslaget om en bibliotekslag. Beslutet innebär att Sverige liksom övriga skandinaviska länder reglerar biblioteksverksamheten i lag.

Lagen omfattar samtliga offentliga bibliotek. Lagen innebär att biblioteksverksamheten nu blir en obligatorisk uppgift för kommunerna. Vidare innebär lagen att skolbiblioteken inte längre regleras i 4 § grundskoleförordningen utan i den nya bibliotekslagen.

Lagen trädde i kraft 1997-01-01.

Svensk författningssamling SFS 1996:1596

Bibliotekslag;

utfärdad den 20 december 1996

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet.

2 § Till främjande av intresse för läsning och litteratur, information, upplysning och utbildning samt kulturell verksamhet i övrigt skall alla medborgare ha tillgång till ett folkbibliotek.

Folkbiblioteken skall verka för att databaserad information görs tillgänglig för alla medborgare.

Varje kommun skall ha folkbibliotek.

3 § På folkbiblioteken skall allmänheten avgiftsfritt få låna litteratur för viss tid.

Bestämmelsen hindrar inte att ersättning tas ut för kostnader för fotokopiering, porto och andra liknande tjänster. Inte heller hindrar den att en avgift tas ut i de fall låntagare inte inom avtalad tid lämnar tillbaka det som de har lånat.

4 § Ett länsbibliotek bör finnas i varje län.

Länsbiblioteket skall bistå folkbiblioteken i länet med kompletterande medie-försörjning och andra regionala biblioteksuppgifter.

---

¹ Prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU:1, rsk. 1996/97:129

För den kompletterande medieförsörjningen skall också finnas en eller flera lånecentraler.

5 § Inom grundskolan och gymnasieskolan skall det finnas lämpligt fördelade skolbibliotek för att stimulera skolelevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för utbildningen.

6 § Det skall finnas tillgång till högskolebibliotek vid alla högskolor. Dessa bibliotek skall inom de områden som anknyter till utbildning och forskning vid högskolan svara för biblioteksservice inom högskolan och i samverkan med landets biblioteksväsen i övrigt ge biblioteksservice.

7 § Kommunerna svarar för folk- och skolbiblioteksverksamheten.

Landstingen svarar för länsbiblioteken och för biblioteken vid högskolor med landstingskommunalt huvudmannaskap.

Staten svarar för övriga högskolebibliotek och för lånecentralerna samt för sådan biblioteksverksamhet som enligt särskilda bestämmelser ankommer på staten.

8 § Folk- och skolbiblioteken skall ägna särskild uppmärksamhet åt funktionshindrade samt invandrare och andra minoriteter bl.a. genom att erbjuda litteratur på andra språk än svenska och i former särskilt anpassade till dessa gruppers behov.

9 § Folk- och skolbiblioteken skall ägnas särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

10 § Länsbibliotek, lånecentraler, högskolebibliotek, forskningsbibliotek och andra av staten finansierade bibliotek skall avgiftsfritt ställa litteratur ur de egna samlingarna till folkbibliotekens förfogande samt i övrigt samverka med folk- och skolbiblioteken och bistå dem i deras strävan att erbjuda låntagarna en god biblioteksservice.

Frågor med anledning av detta cirkulär kan ställas till Irene Reuterfors Mattsson, kommunalrättssektionen, tel 08-772 44 28 och Ingrid Olmander van Erk, kultur- och fritidssektionen, tel 08-772 41 67.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kultur- och fritidssektionen

Ants Viirman